

Kulturdepartementet

Ku2017/00232/D

Yttrande över betänkandet Värna demokratin mot våldsbejakande extremism - nationell samordning och kommunernas ansvar (SOU 2016:92), Dnr 00112/2017

Synpunkter från Helsingborgs stad

Sammanfattning

Behovet av nationell samordning tar utgångspunkt i behovet av ett enhetligt sätt att följa upp och återkoppla insatser som bedrivs i förebyggande syfte. Detta innebär bland annat ett behov av en betydligt bredare ansats där utgångspunkten måste vara en helhetsbild av det som skapar våldsbejakande extremism.

Behov av nationell samordning av arbetet mot våldsbejakande extremism

Helsingborgs stad instämmer i slutsatsen att det finns ett behov av stöd från centrala myndigheter i arbetet att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Betänkandet föreslår att myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, tilldelas uppdraget som nationell samordnare och att länsstyrelserna får en regionalt stödande roll mot kommunerna.

Vi anser att det förebyggande arbetet att värna demokratin mot våldsbejakande extremism kan införlivas i befintligt arbete när det gäller kommunernas risk- och sårbarhetsanalys, RSA via myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Helsingborgs stad saknar perspektivet som handlar om social hållbarhet. Det finns behov av en central aktör som har ett tydligt ansvar för sociala hållbarhetsfrågor. Länsstyrelserna är lämpliga att ha ett regionalt ansvar för att föra in perspektivet om socialt hållbar utveckling som den yttersta förebyggande faktorn för att motverka radikaliserings och extremism.

Genom att använda ett befintligt metodstöd i form av RSA och komplettera det med sociala risker och sårbarheter, kan MSB och länsstyrelserna skapa underlag för enhetlig återkoppling till landets alla kommuner i det förebyggande arbetet.

Med social hållbarhet menar vi ett aktivt arbete med frågor som rör allas lika värde, arbete och sysselsättning, hälsofrämjande åtgärder och trygghetsfrågor. Det är viktigt att lyfta frågor om livsvillkor och livskvalitet som tydligt kan kopplas till sociala risker.

Specifika behov är samlad forskning, juridisk rådgivning, metodstöd i det praktiska arbetet, vägledning, kunskapsutbyte, samordning i samverkansfrågor, förebyggande åtgärder, kompetensutvecklingsfrågor, uppföljning av förebyggande insatser, insamlande av data och sammanställning av nationell statistik.

Vilken myndighet är lämplig att tilldelas uppdraget som nationell samordnare?

Vi tycker att socialt hållbarhetsarbete ur ett nationellt riskperspektiv bör följas upp i RSA. Om MSB ska äga det nationella riskperspektivet tycker vi att även metodfrågan bör införlivas i befintligt arbete med RSA. Arbetet i RSA behöver därmed stärkas upp med skyddsperspektivet i frågor som rör social hållbarhet.

Ett alternativ är att tilldela en utpekad länsstyrelse uppdraget att i sin helhet ha ett centralt perspektiv för frågor rörande socialt hållbar utveckling, mänskliga rättigheter, jämställdhet, folkhälsa, brottsförebyggande arbete och integrationsfrågor.

Ett mervärde från dagens RSA är att arbete med social hållbarhet på ett tydligare sätt kan identifiera geografiska områden som idag definieras som särskilt utsatta. Idag sker arbetet med RSA med fokus på kommunens geografiska områdesansvar i sin helhet. Faktorer som rör social hållbarhet kan komplettera detta arbete med analyser av förebyggande åtgärder i specifika stadsdelar för att tydligare peka på effektiva åtgärder.

Genom att utveckla befintliga strukturer kan kommuners sociala hållbarhetsarbete utvärderas utifrån en gemensam metod. Ett sådant underlag kan i sin tur ligga till grund för forskning och utmytna i evidensbaserade metoder. Därmed skapas ett enhetligt underlag för länsstyrelserna att använda i frågan om stöd och råd i kommuners arbete mot våldsbejakande extremism.

I betänkandet saknar vi en tydlig koppling till polisens viktiga roll som en del av att återge en lägesbild. Vi önskar att det tydligare framgår vilket stöd polisen och säkerhetspolisen kommer att vara till MSB, länsstyrelsen och kommunerna. Vi ser beröringspunkter med uppgiftsskyldigheten mellan myndigheter och myndighetssamverkan där vi tycker att polisen på lokal nivå bör leda och driva arbetet.

Författningsförslag

Med anledning av våra synpunkter gällande sociala hållbarhetsfaktorer som en del av RSA, tycker vi att det bör framgå i förordningen att MSB eller länsstyrelserna ansvarar för att återkoppla och följa upp ur ett socialt riskperspektiv. Det blir också naturligt att till exempel initiera och följa forskning, värdera och sammanställa rapporter om man i det vardagliga arbetet samlar in fakta om sociala risker och såbarheter som en del av RSA eller i länsstyrelsens uppdrag och ansvar för social hållbarhet.

Slutsats

Vi ser fördelar med förslaget att föra in det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism i befintlig myndighetsstruktur.

Vi ser också farhågor med förslaget om det innebär att föreslagna myndigheter inte kompetensförsörjer i frågor gällande skyddsfaktorer ur ett socialt riskperspektiv.

Helsingborg bedriver idag förebyggande insatser med fokus på social hållbarhet genom olika projekt och nätverk. Vi välkomnar ett arbete med att sammanföra frågor som rör skyddsfaktorer, allas lika värde, arbete och sysselsättning, hälsofrämjande åtgärder och trygghetsfrågor med frågor som idag är mer av kriskaraktär.

Helsingborg den 12 april 2017

Peter Danielsson
Ordförande